

ЗМІСТ

Януш Рігер. Упровідне слово (переклад з польської Вікторії Піддубної)	VII
Сергій Вакуленко. Три сторінці про переклад	X
Зміст	1
Передмова	4
Скорочення	9
Завваги щодо звукової вартості деяких літер і позначок	33
1. Вступні завваги	41
2. Праслов'янська система фонем перед початком формування української мови	71
3. Особливості протоукраїнських діалектів з погляду праслов'янських палаталізаційних процесів	76
4. Скупчення приголосних у протоукраїнських діалектах	104
5. Диференціація довгих і коротких голосних	109
6. Метатеза плинних і повноголос	122
7. Перебудова просодичної системи	141
8. Деназалізація носових голосних	178
9. Континуанти праслов'янських <i>ě</i> (<i>ǣ</i>) та <i>ĩ</i> (> <i>ь</i>) після <i>j</i> у середині слова та після середньопіднебінних	192
10. Утрата <i>j</i> на початку слова перед огубленими голосними та її наслідки	215
11. М'якість приголосних перед голосними переднього ряду та її еволюція; ствердіння <i>l'</i> і <i>n'</i>	228
12. Ствердіння <i>r'</i>	250
13. Потракткування <i>ě</i>	255
14. Перехід (I) від протоукраїнської до давньоукраїнської доби	266
15. Палаталізація веллярних перед <i>y</i>	299

16.	Занепад ерів	308
17.	Еволюція y, i, ъ та ь в позиції поряд із j	345
18.	Еволюція ерів перед сонантом між двома приголосними (сполуки СъSC, СьSC)	366
19.	Наслідки занепаду ерів: чергування o : u	378
20.	Наслідки занепаду ерів: так званий “новий ять”	388
21.	Наслідки занепаду ерів: потрактування o у складах перед слабким ером	406
22.	Наслідки занепаду ерів: потрактування e у складах, за якими йшов слабкий ѡ	412
23.	Наслідки занепаду ерів: правила групування приголосних	427
24.	Наслідки занепаду ерів: перехід e в a у звукосполучі їе ~ ѳе	438
25.	Спірантизація g	444
26.	Ствердіння губних у позиції перед приголосним та наприкінці слова	458
27.	Потрактування складів із двома верхів’ями звучності	463
28.	Злиття i та y	480
29.	Перехід (II) від давньоукраїнської до ранньосередньоукраїнської доби	489
30.	Огублення l	520
31.	Злиття i та y — частина друга	535
32.	Просунення вперед ě з перетворенням його на i	540
33.	Потрактування u₂ та ’u	559
34.	Протетичні приголосні	568
35.	Упорядкування складобудови: склади з двома верхів’ями звучності	585
36.	Нові закономірності у скупченнях приголосних (середньоукраїнська доба та стислий огляд подальших процесів)	604
37.	Асиміляція у скупченнях приголосний + j (нове подвоєння)	628
38.	Ствердіння губних перед голосними	636
39.	Асиміляція голосних у суміжних складах: o (e) та a	645
40.	Потрактування ненаголошених голосних середнього піднесення: e, y та o	659
41.	Діалектний переголос a > e	689

42.	Ствердіння середньопіднебінних	700
43.	Перехід (III) від ранньосередньоукраїнської до середньоукраїнської доби	710
44.	Усунення складів із двома верхів'ями звучності наприкінці слова	753
45.	Просунення вперед і знеогублення u_2	760
46.	Розповсюдження звука i на місці $'i$	780
47.	М'якість c' та її статус	788
48.	Нові приголосні звуки $g, ʒ$ та f ; розповсюдження звука $ʒ$	793
49.	Друге ствердіння r' ; дисиміляційні зміни r	809
50.	Зсуви в чергуваннях приголосних	816
51.	Новий $o < e$ після зубних	824
52.	Зсуви та допасування в дистрибуції y	835
53.	Усичення та стягнення	853
54.	Діалектна асимілятивна лабіалізація неогублених голосних	872
55.	Зміни в палаталізації приголосних та посилення скупчень приголосних	874
56.	Дрібніші та діалектні процеси в системі консонантизму	883
57.	Перехід (IV) від середньоукраїнської до пізньосередньоукраїнської та новітньої доби	888
58.	Усунення складів із двома верхів'ями звучності в середині слова	914
59.	Зсуви в чергуванні $o, e : i$	918
60.	Пересуви в чергуваннях приголосних (частина 2)	935
61.	Розмаїті дрібні зміни в системі консонантизму	940
62.	Замість підсумків	955
	Іменний покажчик	1007
	Покажчик українських слів	1011
	Предметний покажчик	1042